

FAGSKOLEN VESTFOLD OG TELEMAR

UTDANNINGSMODUL I STOMI FOR HELSEFAGARBEIDERE

STUDIEPLAN

Innhold

1 Bakgrunn for utdanningsmodul i stomi.....	3
2 Målgruppe	3
3 Omfang og organisering	3
4 Forventet læringsutbytte	3
5 Sentrale tema	5
6 Undervisningsformer og læringsaktiviteter	6
7 Arbeidskrav.....	6
8 Vurdering.....	6
9 Kompetansebevis	6
10 Evaluering og rapportering, interne og eksterne kontrolltiltak.....	6

1 Bakgrunn for utdanningsmodul i stomi

Helsefagarbeidere, både i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten har behov for økt kompetanse om stomi og om hvordan man kan bidra med informasjon, veiledning og oppfølging til en person som skal få eller har fått stomi. Slik at stomiopererte i størst mulig grad skal kunne få en god livskvalitet og oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet.

En stomi er en kunstig åpning i bukveggen på magen, fra tarm eller urinveier. Avføringen eller urinen vil da komme ut i en pose på magen. Når en person får en stomi er det som regel på grunn av kreft i tarm eller blære, betennelsessykdommer i tarmen, medfødte misdannelser eller skader i urinveier eller tarm. En stomi kan være midlertidig, eller permanent. De tre mest vanlige typer stomi er colostomi (utlagt tykktarm), ileostomi (utlagt tynntarm) og urostomi (utlagte urinveier). Å leve med stomi, uansett type eller årsak til anleggelse, kan være utfordrende situasjon som kan få konsekvenser for fysisk og psykisk velvære, relasjoner til andre, jobb, fritid, samliv og generell livskvalitet.

Stell av stomi er allerede et tema og en praktisk prosedyreferdighet i emne 3, Somatisk vurderings- og handlingskompetanse i fagskoleutdanningen Somatisk vurderingskompetanse.

2 Målgruppe

Helsefagarbeidere og andre med tilsvarende fagbakgrunn (hjelpepleiere, omsorgsarbeidere)

3 Omfang og organisering

Nettbasert med samlinger:

- åtte nettsamlinger á 2 timer (13.00-15.00)
- en fysisk samling på to dager (09.00 – 14.30) for ferdighetstrening og dokumentasjon av ferdigheter
- egeninnsats og veiledning mellom leksjonene
- to arbeidskrav som må bestås

Antall studiepoeng: 10 studiepoeng.

4 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet for utdanningsmodulen deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene tilsvarer nivå 5.1 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrives som:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kunnskaper er: forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer	Ferdigheter er: evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er	Generell kompetanse er å kunne anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i

innenfor fag, fagområder og / eller yrker.	ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter.	ulike situasjoner gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning i studier og yrke.
--	---	---

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om ulike typer stomi
- har kunnskap om årsaker til stomi
- har kunnskap om ernæring, væskebalanse og eliminasjon knyttet til ulike typer stomi
- har kunnskap om observasjon og tiltak for å forebygge, behandle og lindre komplikasjoner relatert til stomien og huden rundt stomien
- har kunnskap om sorg- og krisereaksjoner knyttet til det å få stomi
- har kunnskap om mestringsstrategier og hverdagsmestring når personer opplever å få stomi
- har kunnskap om veiledning og pedagogiske prinsipper i møte med stomiopererte og deres pårørende
- har innsikt i sosiale og økonomiske rettigheter og støtteordninger til stomiopererte
- har kjennskap til ulike aktører og samarbeidspartners ansvar og oppgaver knyttet til pasienter med stomi
- kan oppdatere sin kunnskap om stomiutstyr og stell av stomi
- forstår hva det betyr for samfunnet å ha en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar befolkningens behov, og hvordan det bidrar til verdiskapning i samfunnet

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende kunnskap om stomi, stomiutstyr og stell av stomi til å planlegge og iverksette tiltak i samarbeid med pasienten, kollegaer og andre yrkesgrupper
- kan anvende kunnskap om stomi og komplikasjoner relatert til stomien og huden rundt stomien til å forebygge, behandle og lindre problemer som kan oppstå
- kan anvende kunnskap om stomi og om stell av stomi, til å veilede og undervise pasienter med stomi til egenomsorg og hverdagsmestring
- kan anvende elektroniske dokumentasjonssystemer, kommunikasjonsformer og -teknikker profesjonelt i samarbeidet med stomiopererte og deres pårørende
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med pasienter som har fått stomi
- kan kartlegge situasjoner i møte med pasienter som har fått stomi og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helsetjenesten

- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermedvirkning, pasientens integritet, og faglig forsvarlighet
- har forståelse for egen yrkesrolle, ansvar og oppgaver i omsorgen for pasienter med stomi
- har forståelse for og kan reflektere over faglige og praktiske utfordringer i møte med stomiopererte og deres pårørende
- har forståelse for at det å leve med stomi kan få konsekvenser for fysisk og psykisk velvære, relasjoner til andre, jobb, fritid, samliv og generell livskvalitet
- kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og tjenestenivå i tjenestetilbudet til pasienter med stomi
- kan gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen bidra, til å utvikle arbeidsmetoder og tjenester for pasienter med stomi

5 Sentrale tema

a) Hva er stomi?

- Årsaker til stomi
- Ulike former for stomi
- Stomiens utseende og funksjon

b) Å få og å leve med stomi - hva det kan innebære for pasienten?

- Pasientens ressurser og reaksjoner
- Velvære
- Fysisk aktivitet
- Seksualitet og stomi
- Kultur og religion
- Livskvalitet og tilpasning til å leve med stomi
- Sosiale og økonomiske rettigheter og støtteordninger

c) Observasjon, vurdering og dokumentasjon

- Pasientens egenomsorg og hverdagsmestring og behov for informasjon og veiledning
- Observasjoner og vurderinger knyttet til stomi og stell av stomi
- Observasjon og kartlegging av ernæring og væskebalanse
- Observasjon og kartlegging av eliminasjon
- Dokumentasjon av observasjoner, kartlegginger og vurderinger

d) Praktiske prosedyreferdigheter knyttet til stomi

- Ulike bandasjetyper og annet stomiutstyr
- Stell av stomi
- Tømming eller skifte av stomipose
- Ivaretagelse av den peristomale huden
- Utfordringer ved stomistell og stomilekkasjer
- Preoperativ merking av stomisted
- Irrigasjon
- Tarmtømming med klyster i stomi

e) Profesjonalitet og samhandling

- Ulike aktører og samarbeidsparter
- Kommunikasjon og veiledning
- Etisk refleksjon
- Profesjonalitet

6 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Undervisning og læringsarbeid vil foregå i sanntid på nett og i form av egeninnsats mellom samlingene. I tillegg vil det være en fysisk samling for ferdighetstrening. Det vil være ulike arbeidsformer basert på prinsipper fra sosiokulturell læringsteori, læring i praksisfellesskap, voksenpedagogikk, prosesslæring og dybdelæring, for eksempel:

- Flipped Class Room (omvendt undervisning der mye av tida i samlingene brukes til drøfting og refleksjon på bakgrunn av lærerstyrte forberedelser som studentene gjør i forkant)
- Korte forelesninger/introduksjon til temaer
- Case og erfaringsbasert refleksjon
- Gruppearbeid
- Selvstudium
- Arbeidskrav

7 Arbeidskrav

Følgende to arbeidskrav må gjennomføres og godkjennes for å kunne bestå utdanningsmodulen:

- veiledning av pasient med stomi
- gjennomføre undervisning for kollegaer innen tema stomi

Dokumentasjon: Plan for gjennomføring av veiledning og undervisning og refleksjonsnotat for begge

8 Vurdering

Bestått/ikke bestått

9 Kompetansebevis

Etter fullført utdanningsmodul og godkjent arbeidskrav utstedes det kompetansebevis fra Fagskolen Vestfold og Telemark. På kompetansebeviset angis utdanningsmodulens tittel og omfang i antall studiepoeng.

10 Evaluering og rapportering, interne og eksterne kontrolltiltak

Vi vil utarbeide undersøkelser/evalueringsskjemaer der deltakerne får uttale seg om opplevd nytte og reell kompetanseheving som følge av utdanningsmodulen. Evalueringene vil omfatte den praktiske gjennomføringen, inkludert arbeidsmengde og organisering, samt opplevd kvalitet på selve utdanningsmodulen. Evalueringresultater fra første gjennomføring vil bli brukt til forbedringsarbeid før neste runde. Vi vil også utarbeide sluttevaluering som grunnlag for rapportering på bakgrunn av kvalitative og kvantitative indikatorer. Fagskolen er ellers underlagt og vil følge de rutiner og regler

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Fagskolen
Vestfold og Telemark

som gjelder ifølge Fagskolens administrative systemer og kvalitetssystem, samt tilsvarende for Vestfold og Telemark fylkeskommune.